

um frumvarp til laga um öryggi báta og skipa.

- — — — — eftirlit með þilskipum og opnum vjelaskipum og
 — — — — — breyting á lögum nr. 25, ³/₁₀ 1903 um eftirlit með
 þilskipum, sem notuð eru til flskiveiða og vöru-
 flutninga.

Frumvarpið til laga *um öryggi skipa og báta* er stjórnarfrumvarp, og var það fyrst lagt fyrir Alþingi 1911. Tilgangur þess er að sporna við tjóni af sjóferðum og krefjast ýmsra varúðarreglna er skip verða að gæta. Hafa Englendirar fyrstir manna sett lög um þetta efni, er þó aðallega lúta að millilandasiglingum og snerta sjerstaklega útbúnað fólksflutningaskipa, hleðslumerki kaupskipa o. s. frv. Hafa aðrar þjóðir neyðst til, er viðskifti hafa við England að taka upp svipuð ákvæði, til þess að komast hjá kostnaði og töf er af eftirlitinu mundi annars leiða í enskum höfnum.

Í frumvarpi þessu er eigi eingöngu farið eftir hinum ensku reglum í þessu efni, heldur er einnig tekið tillit til löggjafar um samskonar efni á norðurlöndum. T. d. er fyrsta grein frumvarps þessa tekin eftir 2. gr. hinna norsku laga um eftirlit með skipum frá 9. júní 1903. Með hliðsjón á grein þessari verða svo í aðalatriðinu reglur þær að byggjast, sem gert er ráð fyrir, að settar verði með konunglegum tilskipunum samkv. 4. og 6. gr. Sama er að segja um 2. gr., sem er samhljóða gildandi ákvæðum hjá öllum norðurlanda þjóðunum.

Í frumvarpinu er nokkur skilgreining milli innanlands- og utanlands siglinga, og er sú skilgreining nauðsynleg svo ólíkt sem á stendur í ýmsum atriðum um þetta tvent. Er þess vegna gert ráð fyrir að sín tilskipunin verði sett fyrir hvert um sig. En auk þess gerir frumvarpið ráð fyrir, að eftirlit verði sett með smærri fleytum, nfl. þiljubátum, sem eru minni en 15 tons að rúmáli, vjelabátum og fleytum, sem skipshöfnin býr ekki um borð í að staðaldrí, heldur hafa daglegar samgöngur við land.

Þá er frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 25 — 3. oktbr. 1903 um eftirlit með þilskipum. Breyting sú, er frumvarp þetta fer fram á, er fólgin í því að lögskrá megi á skipið, áður en skoðunargerð hefir framfarið. Er breyting þessi í samræmi við ákvæðin um ráðningu skipverja, sem stungið er uppá í siglingalagafrumvarpinu. Þykir það hentugra, eins og ástatt er hér á landi og tíðkast hefir, að geta ráðið skipverja nokkru áður en skipið er tilbúið, og er þá jafnframt nauðsynlegt, að hafa ráðninguna lögformlega strax. Hinsvegar getur skoðunargerðin, ef til vill, ekki farið fram fyr en skipið er tilbúið, og verður þá lögskráning eins og nú er ástatt að bíða síðustu stundar. Nefndin sjer ekkert athugavert við þessa breytingu, og leggur því til, að hún verði samþykkt. En með því að nefndinni hefir einnig borist annað frumvarp frá Nd., sem einnig er um eftirlit með þilskipum og opnum vjelabátum og ætlað er að koma í stað gildandi nýnefndra laga um sama efni, þá álitum vjer hentugast að steypa þessum tveim frumvörpum saman og skeyta þau framan við »Frumvarp um öryggi báta og skipa«, þannig að þau verði sjerstakur kaffi í lögum þessum, sem vjer viljum nefna »Frumvarp til laga um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra«. Liggur það í augum uppi, að svo skyld sem frumvörp þessi eru hvort öðru, þá eigi þau að mynda eina heild, en ekki

að vera gefin út á stangli, eða sitt í hvoru lagi. Er þá þar með lagt til, að lögín frá 1903 um eftirlit með þilskipum o. s. frv. sjeu úr gildi feld.

Væntum vjer, að háttv. Ed. geti fallist á þessar breytingar vorar, sem óneitanlega eru til stórra bóta, og miða að því að tryggja betur líf og eignir manna, en nú á sjer stað.

Leyfum vjer oss því að bera fram eftirfarandi

VIÐAUKA- OG BREYTINGARTILLÖGUR

við frumvarp til laga um öryggi skipa- og báta:

1. Við fyrirsögn frumvarpsins.

Fyrirsögn frumv. orðist svo: Frumvarp til laga um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

2. Framan við frumvarpið komi nýr kafli svohljóðandi:

I. Um eftirlit með skipum og bátum.

1. gr. Hver sá maður eða fjelag, sem gerir út skip til mannflutninga, vöruflutninga eða fiskiveiða hjer við land, sje það svo stórt, að það sje lögskráningarskylt samkv. 75. gr. siglingarlaganna, og skipshöfnin hafi aðsetur um borð í því, skal láta skoða skipið af þar tilkvóddum mönnum, áður það leggur út í fyrsta skifti á almanaksárinu, og má skipið ekki leggja út fyr en skoðunargerð hefur fram farið eftir lögum þessum.

Skipstjóra skal skylt að sjá um, að skoðun þessi fari fram.

2. gr. Nú vanrækir skipstjóri að sjá um að lögleg skoðunargerð sje framkvæmd, án vitundar útgerðarmanns, og leggur hann út á skipinu óskoðuðu, skal hann fyrir það sæta sektum samkv. 14. gr., en sje það á vitund eða með vilja útgerðarmanns, að skoðun hafi verið vanrækt, skal hann greiða sektina.

Farist skip, sem lögleg skoðunargerð hefir ekki verið framkvæmd á, eða því hefur hlekt á, svo tjón hefir afhlotist, og líkur eru til að tjónið stafi af óforsvaranlegum útbúnaði, er útgerðarmaður skaðabótaskyldur þeim, er fyrir tjóni varð, hvort heldur fyrir missi fyrirvinnu eða eigna.

3. gr. Skoðunin skal að jafnaði fram fara, þegar skipið er tómt, ef því verður við komið, áður en varningur er látinn í það, svo að skoðunargerðin geti jafnt fram farið innanborðs sem utan, Sjeu skoðunarmenn ókunnugir skipi því, er skoða á, eða þeir telja uggvænt um, að skipið sje í góðu standi neðansjávar, er þeim heimilt, eftir atvikum skylt, að heimta að skipið sje sett á land. Beri skoðunarmenn ekki fult skyn á einhver þau atriði, er að skoðunargerðinni lúta, svo sem um ástand vjelarinnar, skulu þeir tilkynna það lögreglustjóra, er þá skipar 1 eða fleiri menn þeim til aðstoðar, í þeim tilfellum sem þörf er á slikri aðstoð.

Skoðunarmenn framkvæma skoðun sína eftir því, sem lög þessi mæla fyrir, og samkvæmt þeim reglum, er settar verða með konunglegri tilskipun, samanb. 10. gr. Að öðru leyti skulu þeir framkvæma skoðunargerð sína eftir bestu vitund og þekkingu, þannig að þeir geti unnið eið að henni, hvenær sem krafist verður.

Skoðunargerðin skal jafnan framkvæmd af tveim skoðunarmönnum, en verði ágreiningur þeirra á milli, skipar lögreglustjóri oddamann.

Að skoðunargerðinni lokinni, senda skipsskoðunarmennirnir ráðningarstjóra brjeflega skýrslu um hana, og getur útgerðarmaður eða helmingur skipshafnar krafist að þeir staðfesti skýrsluna með drengskaparheiti. Svo getur og útgerðarmaður eða helmingur skipshafnar heimtað yfirskoðun. Skulu yfirskoðunarmenn vera 3, og vera skipaðir af lögreglustjóra fyrir hvert einstakt tilfelli. Skal úrskurður þeirra um ástand skips og útbúnað þess vera fullnaðarúrskurður. Kostnað allan við skoðunargerðina greiðir gerðarbeiðandi.

Ráðningarstjóri gerir lögreglustjóra viðvart um þau skip, sem hann hefir látið menn á, og sem kunna að hafa lagt út, en enga eða ófullnægjandi skoðunargerð sent.

Finni skoðunarmenn þá galla á skipi eða útbúnaði þess, er vanheimila samkv. lögum þessum eða tilskipunum, er settar kunna að verða, að skipið sje notað til siglinga eða fiskiveiða, mega þeir ekki láta úti skoðunarskýrslu, fyr en þeir ganga úr skugga um, að viðunanlega sje úr bætt.

Skoðunargerðin skal framkvæmd strax eftir að um hana hefir verið beðið af skipstjóra eða útgerðarmanni, svo framarlega sem gild forföll ekki hamla skoðunarmönnum.

Tefji þeir skip að nauðsynjalausu með því að framkvæma ekki skoðunargerðina, eða með því að gefa ekki skýrslu um hana, að ástæðulausu, getur útgerðarmaður komið fram ábyrgð á hendur þeim fyrir það fjártjón, er hann kann að biða við það, að skipið hefir tafist fyrir þeirra vanrækslu í þessu efni.

4. gr. Í hverju lögsagnarumdæmi á landinu skulu vera svo margir skipskoðunarmenn, sem þurfa þykir, og skoða þeir öll skip, sem gerð eru út eða hafa aðsetur í umdæminu.

Lögreglustjóri ákveður, hve margir skoðunarmenn skuli vera og útnefnir þá. Skulu þeir vera valinkunnir og óvilhallir menn, og að öðru leyti svo vel hæfir til starfsins, sem föng eru á.

Nú er innan hjerads þess eða kaupsins, þar sem skipa skal skoðunarmenn, skipaábyrgðarfjelag eða sjómanna, og skulu þá nefnd fjelög mega stinga upp á helmingi fleiri skoðunarmönnum, en útnefna á, þannig, að fjelög þessi stingi upp á jafn mörgum hvort. Sje að eins eitt slikt fjelag til, hefir það ekki uppástungurjett, en þá hafa í kaupstöðum bæjarstjórnir rjett til að tilnefna helmingi fleiri skoðunarmenn en útnefna á.

3. Við 2. gr. frumv., sem verður 6. gr.

Í stað tilvitnanarinnar »í 1. og 2. gr.« næst síðustu línu, komi: 5. og 6. gr.

4. Við 6. gr. frumv., sem verður 10. gr.

Greinin orðist svo:

Með konunglegri tilskipun skal setja ákvæði um, hvaða öryggisreglur skuli gilda um þilskip (vjelaskip eða seglskip), sem eru í förum með ströndum Íslands eða stunda fiskiveiðar við Ísland, og hvers skoðunarmenn þeir, er ræðir um í lögum þessum, eigi að gæta og skuli krefjast, áður en skip má leggja út, svo lífi manna og heilsu sje eigi frekari hættu búin á skipinu, en alment er samfara sjóferðum þeim, sem skipinu eru ætlaðar.

Í sömu tilskipun skulu sett ákvæði um rúmstærð og gólfstærð í herbergjum skipverja, svo og annan útbúnað þeirra, að því er snertir birtu, loftrás og aðra hollustu-hætti. Reglur þessar ná þó ekki til skipa, sem eru minni en 15 tons, eða sem skipshöfnin ekki hefir fast aðsetur um borð í, en liggur í landi á nóttum.

Í sömu tilskipun skal ákveðið gjald það, er skoðunarmönnum ber fyrir starfa sinn, svo og yfiskoðunarmönnum. Má það vera mismunandi eftir stærð skipa og fyrirhöfn.

Eigi má þó gefa slíka tilskipun út, fyr en fengið er álit stjórnenda Samábyrgðar og Fiskiveiðafjel. Íslands, og má hún eigi í verulegum at-riðum vera strangari en þessi fjelög telja hyggilegt fyrir sjávarútveginn.

5. Við 7. gr., sem verður 11. gr.

Við 1. málsgrein bætist: og þilskip minni en 15 tons.

6. Við sömu gr.

Orðin í annari málsgrein: »og fær hann þóknun fyrir skoðunina samkv. ákvæðum 4. gr. nefndra laga 3. október 1903«, falli burt.

7. Við 9. gr., sem verður 13. gr.

Í stað »fær hún kaup samkv. 2. málsg. 58. gr.« til enda 2. málsgreinar komi: fær hún kaup fyrir þann tíma, er hún var í skiprúmi, og að auki mánaðarkaup, nema því að eins, að skipshöfn hafi verið ráðin gegn hlut í afla, en þá er eigi afturkræft það, sem útgerðarmaður kann að hafa greitt henni fyrir fram eða um of.

8. Við 10. gr., sem verður 14. gr.

Greinin orðist svo:

Brot gegn ákvæðum 2. greinar varða sektum frá 100 til 2000 krónum. En brot gegn öðrum varúðarregluu, sem settar eru í lögum þessum, svo og vanrækslu skoðunarmanna á skyldustörfum þeirra, varða sektum alt að 1000 kr., nema þyngri hegning liggvi við að lögu m.

9. Á eftir 11. gr., sem verður 15. gr., komi ný grein, svo hljóðandi:

Með lögum þessum eru úr gildi feld lög nr. 25 um eftirlit með þilskipum, sem notuð eru til fiskiveiða eða vöruflutninga, frá 3. okt. 1903.

Efri deild Alþingis 16. ágúst 1912.

Eiríkur Briem,
formaður.

Aug. Flygenring.
skrifari og framsögum.

Jens Pálsson.

Sig. Eggerz.

Sigurður Stefánsson.